

Complexnummer: 528549

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Werk bij Krachtwijk c.a.

Aantal complexonderdelen

6

Monumentnummers van complexonderdelen

528550, 528551, 528552, 528553, 528554, 528555

Woonplaats

Hoogland

Gemeente

Amersfoort

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Amersfoort, benoorden Amersfoort, aan weerskanten van de Vuydijk

Complexomschrijving

Inleiding:

De Grebbelinie is een waterlinie van ca. 60 kilometer lengte, die gebruik maakt van de natte omstandigheden in de westelijke, laagst gelegen deel van de Gelderse Vallei. Het is een uniek voorbeeld van een aanleg van een waterlinie uit de achttiende eeuw. Doordat sindsdien geen grote ingrepen hebben plaatsgevonden in de structuur van de linie is het grootste deel van de liniewal, de keerkaden en de aarden verdedigingswerken bewaard gebleven. De Grebbelinie omvat kades, aarden forten, sluizen, kazematten, voorposten, tankgreppels, inundatievlaktes, loopgraven, bunkers etc. Omdat er steeds vanuit is gegaan dat de linie moest worden verdedigd door een tijdelijk veldleger zijn er in de Grebbelinie geen permanente onderkomens voor de militairen gebouwd.

De linie was gericht tegen een mogelijk oprukkende vijand vanuit het oosten. Door het inunderen van land konden vijandelijke troepen worden tegengehouden. De Grebbelinie moest ervoor zorgen dat dit op een gecontroleerde wijze gebeurde. Het water in het geïnundeerde gebied moest voldoende diep zijn om vijandelijke voertuigen en geschut de doorgang te beletten, maar niet zo diep dat de vijand met vaartuigen de linie zou kunnen benaderen. Op die plaatsen die te hoog lagen om geïnundeerd te kunnen worden kwamen verdedigingswerken. Bij de aanleg van de inundatiegebieden is gebruik gemaakt van de lager gelegen velden. Om het gebied zo efficiënt mogelijk onder water te kunnen zetten, was de linie van zuid naar noord verdeeld in 11 kommen. Het water werd in iedere kom opgestuwd met behulp van een keerkade die dwars op de liniekade lag.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Nadat al vanaf het einde van de 16e eeuw in dit gebied incidenteel versterkingen waren aangelegd, werd in 1744 op voorstel van de toenmalige Directeur-Generaal van Fortificatiën B.J. de Roy een begin gemaakt met de aanleg van de aarden wal die later de Grebbeliniedijk zou worden. De wal moest het water tegenhouden, zodat de Gelderse kant van de dijk kon worden geïnundeerd. Verder voorzag het plan vanwege het hoogteverschil tussen de Nederrijn en de Zuiderzee in de aanleg van keerkades of dwarsdijken die het water konden tegenhouden. Op die manier ontstond een reeks met water gevulde kommen, die als een soort traptreden steeds verder naar het noorden afdaalden. In totaal zijn er acht keerkades aangelegd om het gebied gecontroleerd onder water te kunnen zetten. In 1786 werden verdere versterkingen aangelegd.

De eerste keer dat de linie in paraatheid werd gebracht, was in 1793 toen Frankrijk Nederland de oorlog verklaarde. Het waterpeil in de Rijn was echter op dat moment te laag om de linie onder water te zetten. Doordat de opmars niet werd doorgezet hebben de Fransen de linie toen niet bereikt. Toen echter de Fransen onder generaal Pichegru eind 1794 terugkwamen kon de linie wel onder water worden gezet. Maar een strenge vorstperiode begin 1795 zorgde ervoor dat de Franse legers zonder problemen over de bevroren rivieren en inundaties konden trekken.

Uiteindelijk hebben de Fransen in 1799 de linie zijn uiteindelijke vorm gegeven. Zij besteedden veel aandacht aan de verbetering van de verdediging van de keerkaden en legden daar aarden voorposten aan. Omdat Napoleon in 1809 ten onrechte meende dat er geen gevaar meer uit het oosten dreigde, werd de Grebbelinie opgeheven als verdedigingswerk.

Pas in 1846 begon men weer het belang van de Grebbelinie voor de landsverdediging in te zien. Om de spoorlijn Utrecht - Arnhem te beschermen werd deze dwars door het al bestaande fort aan de Buursteeg aangelegd. In 1860 werd bepaald dat de Grebbelinie een van de belangrijkste verdedigingslijnen van ons land moest zijn. Naar aanleiding daarvan werden in de belangrijkste keerkades nieuwe damsluizen geplaatst, zodat het gebied voor de linie sneller onder water kon worden gezet. In 1866 werd het Omleidingskanaal ten oosten van Veenendaal aangelegd, waardoor de inundatietijd kon worden teruggebracht van 20 naar 12 dagen. Maar desondanks werd de Nieuwe Hollandse Waterlinie de belangrijkste verdedigingslinie, omdat de inundaties daar sneller en gemakkelijker tot stand konden worden gebracht. Volgens metingen stond bij de Grebbelinie het water in de Rijn maar een klein deel van het jaar hoog genoeg om de onderwaterzettingen te realiseren. Bovendien duurde het dan nog steeds te lang voordat het water in de eerste kom hoog genoeg stond, om het te laten doorstromen naar de andere kommen.

Pas tijdens de mobilisatie van 1939-1940 werd de Grebbelinie, onder de naam Valleilinie, de hoofdverdedigingslinie van ons land. Doordat kort daarvoor het Valleikanaal was gegraven om de afwatering in de Gelderse Vallei te verbeteren was nu een doorlopend kanaal ontstaan tussen de Nederrijn en het IJsselmeer, dat ook dienst kon doen als tankgracht en ook betere mogelijkheden bood tot inunderen van het gebied.

Grote delen aan de oostzijde kwamen nu onder water te staan en boerderijen die in het schootsveld stonden werden afgebroken. Rond Veenendaal werden uitgestrekte loopgraven en tankgrachten gegraven en er werden 271 betonnen mitrailleurkazematten gebouwd. In maart 1940 werd de hoofdverdediging van het oostfront van de Vesting Holland verplaatst van de Nieuwe Hollandse Waterlinie naar de Grebbelinie. Dat leidde tot de aanleg van nog meer loopgraven, tankgrachten en draadversperringen, met name in de niet te inunderen gebieden tussen Woudenberg - Renswoude en Veenendaal. Op 10 mei vielen de Duitse troepen ons land binnen. Hoewel de strijd bij de Grebbeberg het meest bekend is geworden, werd er ook zwaar gevochten op andere plaatsen op de linie. De Duitsers zorgden uiteindelijk voor de laatste aanpassing van de linie in 1944. De linie kreeg nu de naam Pantherstellung. Doel van de linie was om een naar Duitsland optrekkende vijand tegen te houden en de hoofdschuitsrichting was dit keer naar het westen en zuiden. Er werden meer dan 20 kanonkazematten gebouwd, waarvan nu nog 12 bewaard zijn gebleven. In 1951 is de Grebbelinie als

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

verdedigingslinie voorgoed opgeheven.

Het Werk bij Krachtwijk is aangelegd ten behoeve van de verdediging van de Vuydijk, die diende als komkering tussen de 10e en de 11e kom. In 1939-1940 werden hier in het kader van de stellingbouw in de Grebbelinie twee kazematten gebouwd. Het werk vormt de noordelijke afsluiting van de gehele liniedijk. Op het werk bevindt zich nog een grenspaal met het nummer O177.

Omschrijving:

In 1799 aangelegd aarden VERDEDIGINGSWERK. Het werk is gelegen ten noorden van Hoogland 500 meter ten noordoosten van de Eem.

Het werk bestaat uit een omwerking van de liniedijk tot een verdedigingswerk met twee bastions ter weerszijden van de Vuydijk. Het werk heeft een oppervlakte van ongeveer 188 meter tussen de hoekpunten van de bastions en 90 meter ten opzichte van de liniedijk. De hoogte van het werk is 2,4 tot 2,5 meter.

Waardering:

De aanleg is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw), b. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw) c. de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940

Het betreft hier een complex dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 4: 1799, versterking Franse Tijd

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als onderdeel van de nog gaaf bewaarde liniedijk tussen de Jachthaven bij de Eem en Werk bij Krachtwijk. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang van de onderdelen van het complex. De situering maakt het werk extra waardevol, omdat het de noordelijke afsluiting is van de liniedijk in het noorden afsluit.

Het complex is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 18e eeuwse verdedigingswerk in de Grebbelinie en het is als zodanig representatief (karakteristiek) voor dit type verdedigingswerken.

Het complex is goed bewaard omdat nog vrijwel alle ertoe behorende onderdelen in meer of minder herkenbare vorm en functie aanwezig zijn.

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 528550

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2011
Kadaster deel/nr	82721/56

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Hoogland	Amersfoort	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amersfoort	benoorden Amersfoort, aan weerskanten van de Vuydijk

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Hoogland	P			384
Hoogland	P			385
Hoogland	P			386
Hoogland	P			387
Hoogland	P			388
Hoogland	P			389
Hoogland	P			390
Hoogland	P			491
Hoogland	P			490

*Omschrijving***

Inleiding:

Het Werk bij Krachtwijk is in 1799 aangelegd ten behoeve van de verdediging van de Vuydijk, die diende als komkering tussen de 10e en de 11e kom. In 1939-1940 werden hier in het kader van de stellingbouw in de Grebbelinie twee kazematten gebouwd. Het werk vormt de noordelijke afsluiting van de gehele liniedijk. Op het werk bevindt zich nog een grenspaal met het nummer O177.

Omschrijving:

In 1799 aangelegd aarden VERDEDIGINGSWERK. Het werk is gelegen ten noorden van Hoogland 500 meter ten noordoosten van de Eem.

Het werk bestaat uit een omwerking van de liniedijk tot een verdedigingswerk met twee bastions ter weerszijden van de Vuydijk. Het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

werk heeft een oppervlakte van ongeveer 188 meter tussen de hoekpunten van de bastions en 90 meter ten opzichte van de liniedijk. De hoogte van het werk is 2,4 tot 2,5 meter.

Waardering:

De aanleg is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw), b. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw) c. de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940

Het betreft hier een complex dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 4: 1799, versterking Franse Tijd

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als onderdeel van de nog gaaf bewaarde liniedijk tussen de Jachthaven bij de Eem en Werk bij Krachtwijk. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang van de onderdelen van het complex. De situering maakt het werk extra waardevol, omdat het de noordelijke afsluiting is van de liniedijk in het noorden afsluit.

Het complex is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 18e eeuwse verdedigingswerk in de Grebbelinie en het is als zodanig representatief (karakteristiek) voor dit type verdedigingswerken.

Het complex is goed bewaard omdat nog vrijwel alle ertoe behorende onderdelen in meer of minder herkenbare vorm en functie aanwezig zijn.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Stelling

Monumentnummer*: 528551

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2011
Kadaster deel/nr 82721/32

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amersfoort Amersfoort Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Amersfoort ook Hoogerhorsterweg genoemd

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Hoogland P 419

Omschrijving**

Inleiding:

De Vuydijk ligt ten oosten van de Grebbeliniedijk tussen de Coelhorsterweg en de Eem ten noordwesten van Amersfoort. Deze kade is in 1785-1786 aangelegd als keerkade tussen de 10e of Vuijdijkkom en de 11e kom. De dijk diende als steunkade voor inundaties en als verdedigingswal. Op de kade bevindt zich nog een tankversperring uit de mobilisatie van 1939-1940.

Omschrijving:

In 1785 aangelegd aarden VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een aarden wal, aangelegd als verdedigingswal. De wal heeft een lengte van ongeveer 550 meter.

Waardering:

De aanleg is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd. Van groot belang door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw), b. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw) c. de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het betreft hier een complex dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 2: 1785 -'86, versterking

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als keerkade tussen de twee meest noordelijk gelegen inundatiekommen. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang van de onderdelen van het complex.

Tenslotte is hier sprake van een gave/redelijk gave relatie met het schootsveld en inundatieveld

Het complex is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 18e eeuws verdedigingswerk in de Grebbelinie en het is als zodanig representatief (karakteristiek) voor dit type verdedigingswerken.

Het complex is goed bewaard omdat nog vrijwel alle ertoe behorende onderdelen in meer of minder herkenbare vorm en functie aanwezig zijn.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Stelling

Monumentnummer*: 528552

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2011
Kadaster deel/nr	82721/17

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amersfoort	Amersfoort	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amersfoort	benoorden de Krachtwijkerweg

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Hoogland	P			295

Omschrijving**

Inleiding:

De Grebbelinie is een waterlinie van ca. 60 kilometer lengte, die gebruik maakt van de natte omstandigheden in de westelijke, laagst gelegen deel van de Gelderse Vallei. Het is een uniek voorbeeld van een aanleg van een waterlinie uit de achttiende eeuw. Doordat sindsdien geen grote ingrepen hebben plaatsgevonden in de structuur van de linie is het grootste deel van de liniewal, de keerkaden en de aarden verdedigingswerken bewaard gebleven. Dit gedeelte van de liniedijk is gelegen in de gemeente Amersfoort tussen de Vuydijk aan de noordzijde en het Werk bij Krachtwijk aan de zuidzijde. Het is daarmee het meest noordelijke bewaard gebleven deel van de gehele liniedijk.

Omschrijving:

In 1745 en 1746 aangelegd aarden VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een aarden wal, aangelegd als verdedigingswal. Dit gedeelte van de Liniedijk in de gemeente Amersfoort ten noorden van het Werk bij Krachtwijk is ca 250 meter lang.

Het complex bestaat uit de volgende onderdelen: 1. Aanleg van twee aarden verdedigingswerken, namelijk de Liniedijk in de gemeente Amersfoort ten noorden van het Werk bij Krachtwijk en de Vuydijk 2. het Werk bij Krachtwijk 3. drie kazematten van het type S3

Waardering:

De aanleg is van algemeen belang vanwege:

Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Grebbelinie, zoals deze in een periode van 200 jaar in zes fasen is aangelegd. Van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

groot belang door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

Architectuurhistorische waarden in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op:

a. het systeem van inundatie en accesverdediging (18de, 19de en 20ste eeuw), b. het systeem van 'levende' veldversterking in de diepte (20ste eeuw) c. de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940

Het betreft hier een complex dat in eerste aanleg een voorbeeld is van verdedigingswerken uit de periode:

fase 1: vanaf 1744, aanleg liniedijk en werken

Ensemble waarde vanwege zijn ligging binnen het systeem van de Grebbelinie in het algemeen, in het bijzonder als onderdeel van de nog gaaf bewaarde liniedijk tussen de Jachthaven bij de Eem en Werk bij Krachtwijk. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang van de onderdelen van het complex. Tenslotte is hier sprake van een gave/redelijk gave relatie met het schootsveld en inundatieveld

Het complex is zeldzaam omdat het een nog vrijwel compleet bestaand voorbeeld is van een 18e eeuws verdedigingswerk in de Grebbelinie en het is als zodanig representatief (karakteristiek) voor dit type verdedigingswerken.

Het complex is goed bewaard omdat nog vrijwel alle ertoe behorende onderdelen in meer of minder herkenbare vorm en functie aanwezig zijn.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Open verdedigingswerk

Functie

Stelling

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 528553

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2011
Kadaster deel/nr 82720/172

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Hoogland Amersfoort Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Hoogland bij het Werk bij de Krachtwijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Hoogland P 491

Omschrijving**

Inleiding:

De kazemat is in 1939-1940 gebouwd in het kader van de versterking van de Valleistelling en is gelegen tegen en gedeeltelijk in de voorzijde van het noordwestelijk bastion van het Werk bij Krachtwijk. Op het zuidelijk bastion bevindt zich een andere kazemat van hetzelfde type.

Omschrijving:

In 1939-1940 aangelegd VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een betonnen mitrailleurkazemat van het type S3.

Het betreft hier een lichte kazemat van het type S3 of Stekelvarken 3 genoemd vanwege de ijzeren pennen aan de buitenzijde waaraan camouflagemateriaal kon worden bevestigd en de drie schietgaten. De kazemat was bedoeld voor één lichte mitrailleur ten behoeve van frontaal en flankerend vuur. De drie schietgaten hadden samen een schootsveld van 110 graden. De twee ongebruikte schietgaten konden desgewenst worden afgesloten met een luik van 2cm staal. Er waren geen voorzieningen voor observatie. De kazemat heeft een rechthoekige plattegrond met een rechte voor- en achterzijde. De afmetingen zijn: achterzijde 5,20 meter, zijzijden recht 1 meter, zijzijden schuin 2 meter en voorzijde 2,50 meter; De hoogte inclusief vloerplaat is 3 meter. De kazemat bestaat enkel uit een gevechtsruimte met een achteruitgang, drie geweerschietgaten en heeft muren van 80 cm gewapend beton. In de omtrek van het dak zijn afschuiningen gemaakt om het afschampen van granaten te bewerkstelligen.

Waardering:

De kazemat is van algemeen belang vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Cultuurhistorische waarde door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

Architectuurhistorische waarde in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940.

Ensemble waarde vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie tot de overige onderdelen van de Grebbelinie, zoals deze in de periode tussen 1744 en 1944 fasegewijs vorm heeft gekregen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)

Monumentnummer*: 528554

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2011
Kadaster deel/nr 82720/160

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Amersfoort Amersfoort Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Amersfoort bij het Werk bij Krachtwijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Hoogland P 490

Omschrijving**

Inleiding:

De kazemat is in 1939-1940 gebouwd in het kader van de versterking van de Valleistelling en is gelegen tegen en gedeeltelijk in de voorzijde van het zuidelijk bastion van het Werk bij Krachtwijk. Op het noordwestelijk bastion bevindt zich een andere kazemat van hetzelfde type.

Omschrijving:

In 1939-1940 aangelegd VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een betonnen mitrailleurkazemat van het type S3 (SZW).

Het betreft hier een lichte kazemat van het type S3 of Stekelvarken 3 genoemd vanwege de ijzeren pennen aan de buitenzijde waaraan camouflagemateriaal kon worden bevestigd en de drie schietgaten. De kazemat was bedoeld voor één zware mitrailleur ten behoeve van frontaal en flankerend vuur. De drie schietgaten hadden samen een schootsveld van 110 graden. De twee ongebruikte schietgaten konden desgewenst worden afgesloten met een luik van 2cm staal. Er waren geen voorzieningen voor observatie. De kazemat heeft een rechthoekige plattegrond met een rechte voor- en achterzijde. De afmetingen zijn: achterzijde 5,20 meter, zijzijden recht 1 meter, zijzijden schuin 2 meter en voorzijde 2,50 meter. De hoogte inclusief vloerplaat is 3 meter. De kazemat bestaat enkel uit een gevechtsruimte met een achteruitgang, drie geweerschietgaten en heeft muren van 80 cm gewapend beton. In de omtrek van het dak zijn afschuiningen gemaakt om het afschampen van granaten te bewerkstelligen.

Waardering:

De kazemat is van algemeen belang vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Cultuurhistorische waarde door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

Architectuurhistorische waarde in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940.

Ensemble waarde vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie tot de overige onderdelen van de Grebbelinie, zoals deze in de periode tussen 1744 en 1944 fasegewijs vorm heeft gekregen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)

Monumentnummer*: 528555

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	24 juni 2011
Kadaster deel/nr	82720/150

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Amersfoort	Amersfoort	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Amersfoort	bij de Grebbeliniedijk

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartemen aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Hoogland	P			388

*Omschrijving***

Inleiding:

De kazemat is in 1939-1940 gebouwd in het kader van de versterking van de Valleistelling. De kazemat is gelegen op de liniedijk ten noorden van het Werk bij Krachtwijk en is gebouwd tegen en in de voorzijde van de liniedijk.

Omschrijving:

In 1939-1940 aangelegd VERDEDIGINGSWERK, bestaande uit een betonnen mitrailleurkazemat van het type S3.

Het betreft hier een lichte kazemat van het type S3 of Stekelvarken 3 genoemd vanwege de ijzeren pennen aan de buitenzijde waaraan camouflagemateriaal kon worden bevestigd en de drie schietgaten. De kazemat was bedoeld voor één lichte mitrailleur ten behoeve van frontaal en flankerend vuur. De drie schietgaten hadden samen een schootsveld van 110 graden. De twee ongebruikte schietgaten konden desgewenst worden afgesloten met een luik van 2cm staal. Er waren geen voorzieningen voor observatie. De kazemat heeft een rechthoekige plattegrond met een rechte voor- en achterzijde. De afmetingen zijn: achterzijde 5,20 meter, zijzijden recht 1 meter, zijzijden schuin 2 meter en voorzijde 2,50 meter. De hoogte inclusief vloerplaat is 3 meter. De kazemat bestaat enkel uit een gevechtsruimte met een achteruitgang, drie geweerschietgaten en heeft muren van 80 cm gewapend beton. In de omtrek van het dak zijn afschuiningen gemaakt om het afschampen van granaten te bewerkstelligen.

Waardering:

De kazemat is van algemeen belang vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Cultuurhistorische waarde door de herinneringswaarde vanwege de rol tijdens de gevechtshandelingen in 1939-1940.

Architectuurhistorische waarde in het bijzonder als uiting van de militair-strategische bouwkunde, die gebaseerd is op de voorpostfunctie tijdens de mobilisatie en oorlogshandelingen 1939 - 1940.

Ensemble waarde vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie tot de overige onderdelen van de Grebbelinie, zoals deze in de periode tussen 1744 en 1944 fasegewijs vorm heeft gekregen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Kazemat (B)

Functie

Kazemat (B10)